

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Simoniae notio, & divisio traditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

Simonie notio, & divisio traditur. 501

Qui superstitiosis instrumentis res perditas
requirit, duobus annis pœnitentiam aget
(*Pœnit. Rom. tit. 6. cap. 7.*).

Qui aliquid manducabit, aut biber, aut se-
cum feret, ut Dei judicia impediat aut evertat,
pœnitentiam aget ut magus (*ibid. c. 6.*).

SECTIO VI.

DE
SIMONIA.

CAPUT I.

Simonie notio, & divisio traditur.

Mare magnum ingredimur, ubi plerique ab-
sorpti sunt, scientes nonnulli ac volentes,
ignorantes alii. Hoc semper malo vexata est
Ecclesia; & sub primâ & secunda Regum nostro-
rum stirpe Gallica præsertim Ecclesia hoc morbo
afflicta est. Ut malo huic remedium afferreret
sanctus Gregorius magnus plures ad Galliæ Re-
ges, & ad Brunichildam Reginam litteras dedit;
pluresque Synodos coegere Episcopi, ut hanc
pestem averterent. Nostro hoc ævo vix hic
morbus se prodit. Verum nonnulla sophismata
recentiores Casuistæ excogitarunt, ut Simonie
timorem omnem eliminarent; & si illorum ad-
mittatur doctrina, nulla jam Simonia committi
potest, adeo multa reperere, ut Dignitatum &

Beneficiorum cupidos palparent, eorumque ambitionem & avaritiam foverent. Eorum celebris distinctio inter *pretium* & *causam*, viam Simonia scandaloſe aperit; docent enim non poſſe profecto pecunia Beneficium acquiri, ſed poſſe quidem Collatori pecuniam dari, ut ad Beneficium conferendum determinetur: ſatis vero eſt ad Simonia labem vitandam, ut quis habitually nolit rei temporali ſpiritualem æquiparare. Ulterius alter progreditur, docetque nullam ab illo ſimoniam committi, qui pecuniam promittens Beneficium accipit, ſi hanc ſolvendi intentionem non habet. Si vera ſint hæc axiomata, jam ab orbe ſimonia omnis exulat. Quis enim, quod in Beneficio ſpirituale eſt, pecunia comparare velit? Nonne ſola in hoc temporalia ſtantur? Conveniunt omnes Jurisperiti contræctus formam non in actuali ſolutione conſiſtere, ſed in contrahentium voluntate. Paucos ante annos ab illuſtriſſimis Gallia Episcopis cenſura confixa ſunt propoſitiones iſtae omnes, & Theologica Pariſienſi Facultate damnatae.

Hiſce adnumero in Romana Curia degentium inventiones, quibus Beneficia impune emunt, ſaltem coram terræ iudicibus; tales ſunt penſionum anticipatae ſolutiones, capellarum erectiones, aliaque ſimilia nimium in praxi frequentia. At inviſibilis Iudex haud juxta hæc ſophiſtata ſententiam feret; his ſiquidem aranea telæ nequeunt peccatores abſcondi.

Simoniam itaque ſtudioſa voluntas eſt emendare aut vendendi rem ſpiritualem pro temporali vel econtra

contra. Unde tria ad simoniæ peccatum concurrunt, videlicet res spiritualis ceu *merx*, res temporalis ceu *pretium*, & voluntas seu intentio illam mercem pro isto pretio comparandi, aut dandi. Horum quodlibet succincta explicatione dilucitare libet, ut simoniacum virus & facilius dignosci, & cautius vitari queat.

Res *spiritualis* esse potest vel *in se*, ut Sacramenta, reliquiæ, gratia, indulgentiæ &c. vel ex suo *sine* intime cum spirituali connexa, uti proventus beneficiales, studium concionis, catechesis, jus Patronatus, aut quælibet ad animæ salutem directe tendens actio.

Pretii temporalis nomine non modo pecunia sed quodvis aliud æquivalens subintelligendum venit. Unde trifariam illud Theologi dividunt, nimirum in munus a manu, a lingua, ab obsequio. Per *munus a manu* pecunias, annulos, vestes, frumenta, aut alia pretiosa: per *munus a lingua* patrocinium, favorem, vel commendationem animo quidquam spirituale impetrandi factam designant, uti si collatoris famulum commendatione promoveas, ut hic vicissim patrocinando quoddam beneficium a suo Domino tibi impetret. Per *munus ab obsequio*, quodlibet servitium Prælato vel Collatori præstitum denotatur, si nempe eo animo illud quis subiret, ut pro retributione ecclesiasticum Beneficium reportet. Hoc considerent, qui munus Eleemosynarii aut aliud apud Episcopum suscipiunt, si eniq; hujus muneris exercitio ad obtinendam

Beneficium viam sibi sternere intendunt, veram
Simoniam committunt.

Voluntas, seu intentio in simoniaco ea sufficit, qua temporale dare vel offerre pro spiritualis obtentione velit, sive deini hoc temporale ut strictum *pretium*, sive ut alliciens *motivum* respective ad spirituale intendat; sive hanc suam intentionem verbis exprimat, & in pactum deducat, sive intus in corde contineat (a). Profecto, Simon Magus (a quo hoc vitium nomen traxit), dure increpatus a sancto Petro, fuit eo quod *existimavit donum Dei pecunia possideri* (Act. 8.); & tamen nude *pecuniam obtulit*, ut cui ipse manum imposuisset, Spiritum sanctum acciperet. Juxta nova Casuistarum principia Simon excusare se potuisset, ac dicere, non pro dono spirituali, sed ad captandam

(a) Innocentius XI. has damnavit propositiones: *Dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed dumtaxat tamquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale est solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.* n. 45. Et id quoque locum habet, etiam si temporale sit principale motivum dandi spirituale, imo etiam si sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluri aestimetur, quam res spiritualis. n. 46. Et Can. ex multis. 1. quæst. 3. Alexander III. testatur, Chalcedonense Concilium condemnasse eos, qui Ecclesie Beneficium interventu pecunie acquirunt. Quia nempe hujusmodi pecunie, aut alia munera pro sine quidem intermedio, aut proximo benevolentie &c. captationem, pro ultimo et præcipuo rei spiritualis obtentionem respiciunt.

Apostolorum benevolentiam oblatas a se pecunias fuisse. Ast Ficulneæ istæ distinctiones quandoque apud homines, numquam apud Deum valent (a).

Peccatum grave simoniam esse sanctus Petrus ostendit, qui justo zelo succensus ad Simonem dixit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem; quia donum Dei existimasti pecunia possideri* (Act. 8.). Simoniac pravitatem triplici ex capite sanctus Thomas (2. 2. quæst. 100. art. 1.) demonstrat „ 1. Quia res spiritualis non potest aliquo pretio terreno compensari, ut de sapientia dicitur: *Pretiosior est cunctis opibus* (Proverb. 3.). 2. Quia id non potest esse debita venditionis materia, cujus venditor non est dominus; Prælati autem Ecclesiæ non est dominus spiritualium rerum, sed dispensator

(a) Tunc moraliter loquendo (ait P. Antoine *Tr. de Virt. Relig. art. 3. Q. 2.*) & in æstimatione prudentum temporale re ipsa se habet ut *pretium*; cum non datur *ratio titulo*, quam ad obtinendum spirituale, nec confertur spirituale nisi ad temporale obtinendum. Sicut enim dans munus judici ut motivum ad obtinendam sententiam iniquam, dicitur emere justitiam; & iudex illam ferens propter munera accepta dicitur vendere justitiam; ita qui dat temporale, ut moveat alium ad dandum Beneficium, emit virtualiter beneficium, & qui confert beneficium propter munera data, illud vendit, & vere tunc datur unum loco alterius. Alioqui nemo subtilitatis metaphysicæ peritus posset unquam Simoniam committere.

„ fator secundum illud : *Sic nos existimet homo*
 „ *ut ministros Christi, & dispensatores My-*
 „ *riorum Dei (1. Cor. 4.).* 3. Quia venditio
 „ repugnat spiritualium origini, quæ ex gratia
 „ voluntate Dei proveniunt : unde & Dominus
 dicit : *Gratis accepistis, gratis date (Matth.*
 10.). Ex hac angelici Præceptoris doctrina
 aperte sequitur, Simoniam non unam sed tripli-
 cem videlicet sacrilegii, irreligiositatis, ac impi-
 stitiæ deordinationem involvere ; quam numquam
 materiæ levitas, sed sola inculcata inadverten-
 tia, aut ignorantia minuit. Hinc qui pro
 spirituali vel leviusculum munus confert, aut
 accipit æque grave vel gravius peccatum commit-
 tit ; quia rem inæstimabilem vili adeo pretio
 appendit (a).

CAPUT II.

Communes Simonie divisiones adducuntur.

Simoniam in eam quæ juri divino, & eam quæ
 juri humano est inimica, dividitur. Prior
 rei spiritualis sive expressa, sive tacita, pro
 supra exposuimus, venditione vel emptione
 committitur, estque intrinsece ac graviter mala,
 seu (ut scholæ loquuntur) prohibita quia malum
 posterior in arbitraria Beneficiorum permutatio-
 ne

(a) Huc damnata ab Alexandro VII. propositio spe-
 rat : *Non est contra justitiam Beneficia non con-*
ferre gratis, quia collator conferens illa Beneficia
ecclesiastica pecunia interveniente, non exigit illam
pro collatione Beneficii, sed veluti pro emolumento
temporali, quod tibi conferre non tenebatur, n. 22.